

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ
ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
The Information Seeking Process for Doing Academic Works of
Faculty Members in Phranakhon Rajabhat University

นนทนันท์ แยมวงษ์¹

Received: 5-12-2018; Revised: 21-03-2019; Accepted: 12-12-2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการแสวงหาสารสนเทศและอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ เพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจาก 6 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิทยาลัยการฝึกหัดครู และวิทยาลัยนานาชาติพระนคร ซึ่งแบ่งออกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 202 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่องกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ และคุณภาพ ได้ดังนี้

---

¹อาจารย์ประจำ, หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร

1. กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. อุปสรรคในแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เริ่มต้นการแสวงหาสารสนเทศบนเว็บ อินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ การสำรวจเลือกดูลงมือค้นหาเอกสารอื่นๆ สาระสังเขป ตัวเอกสารที่ได้รับคำแนะนำ การเชื่อมโยงร้อยเรียงจากรายการอ้างอิงและบรรณานุกรม การแยกแยะสารสนเทศพิจารณาจากความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มา การตรวจตราโดยติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ การรวบรวมจัดเก็บในไฟล์เดสก์หลังจากการสืบค้นแล้ว การดึงสารสนเทศออกมาโดยการใช้เอกสาร หนังสือ วารสาร การอ้างอิงแหล่งที่มา การตรวจสอบ แหล่งที่มา และการอ้างอิงของข้อมูล และการจบได้รับสารสนเทศตามโครงเรื่องที่กำหนด

4. อุปสรรคในแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มี 3 ด้าน ลักษณะเฉพาะของบุคคล เช่น ไม่ทราบวิธีการในการแสวงหาสารสนเทศ เป็นต้น อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ เช่น มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาในการเข้าถึงสารสนเทศ เป็นต้น และด้านอุปสรรคทางสังคมหรืออุปสรรคระหว่างบุคคล เช่น มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาในการเข้าถึงสารสนเทศ เป็นต้น

คำสำคัญ: กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ

Abstract

This purpose of this research was to study the information seeking process and barriers to information seeking for doing academic works of faculty members in Phranakhon Rajabhat University. The data were collected from questionnaires distributed to 202 faculty members, semi-structured interview distributed to 12 faculty

members, from six faculties – Faculty of Science and Technology, Faculty of Humanities and Social Science, Faculty of Management Science, Faculty of Industrial Technology, College of Teacher Education and Phranakhon International College. Statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were summarized below:

1. Overall, the participants' the information seeking process for doing academic works was at the high.

2. Overall, the participants' barriers to information seeking Process for doing academic works was at the high.

3. The Information Seeking Process for Doing Academic Works of Faculty Members in Phranakhon Rajabhat University. The first step is seeking information on web internet and website. Browsing information from searching other document, abstract, recommended document. Chaining information from reference lists and bibliography. Differentiating information to creditability of sources. Monitoring information by social network. Gathering by storage file after searched. Extracting by using documents, books, journal, and source in the reference. Next step is verifying by checking source in the reference and references. And last step is ending to get information based on proposal/concept paper.

4. Barriers to information seeking Process for Doing Academic Works of Faculty Members in Phranakhon Rajabhat University 3 items are Personal Characteristic for example have no idea for how to searching. Economic barrier for example have a limit for access to information. Social/Interpersonal barrier for example have a limit to time for access to information.

Keywords: Information seeking process, Information seeking behavior, Barriers to information seeking

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการผลิตบุคลากรของประเทศให้มีความรู้และความสามารถ เพื่อนำไปพัฒนาประเทศโดยมีภารกิจหลัก 4 ภาระงานหลัก คือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยจะทำหน้าที่ทั้ง 4 ประการนี้ได้สมบูรณ์มากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการบริหาร และบุคลากรของมหาวิทยาลัย คือ อาจารย์ ที่จะส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งยังเป็นดัชนีชี้วัดศักยภาพมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วยดัชนีชี้วัดความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยที่สำคัญตัวหนึ่ง คือ ตำแหน่งทางวิชาการที่อาจารย์มหาวิทยาลัยได้รับ ซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ในการดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษานั้นจะต้องผลิตงานทางวิชาการในลักษณะต่างๆ ที่กำหนด ทั้งนี้ผลงานวิชาการที่ผลิตนั้น จะต้องเป็นผลงานที่บ่งชี้หรือพิสูจน์ให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และความชำนาญงานที่จะปฏิบัติงานในตำแหน่งทางวิชาการซึ่งผลงานทางวิชาการที่สามารถเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. 2560 ได้แก่ งานวิจัย ผลงานทางวิชาการลักษณะอื่น ได้แก่ ผลงานวิชาการเพื่ออุตสาหกรรม ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเรียนรู้ ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะ กรณีศึกษา งานแปล (ทรงสิริ วิจิตรานนท์. 2552: 168; ประกาศ ก.พ.อ. 2560: 1)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่จะเสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง และยั่งยืนของปวงชนโดยมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม ล้ำลึกในความเป็นไทย มีความรักและความผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งยังส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ผลิตบัณฑิตให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับ

แผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ ตลอดจนได้เล็งเห็นความสำคัญของการทำผลงานทางวิชาการ จะเห็นได้จากการอบรมการทำผลงานทางวิชาการในทุกๆ ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เรื่อง การทำผลงานทางวิชาการ ตลอดจนการพบปะพูดคุยกับผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ผลงานทางวิชาการต่างๆ ที่คณาจารย์ผลิตขึ้นเป็นที่ยอมรับให้ตีพิมพ์ และใช้อ้างอิงในรูปแบบต่างๆ อาทิ เอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือ งานวิจัย เป็นต้น เมื่อผลงานได้รับการเผยแพร่ในวงกว้าง คณาจารย์จึงต้องมีความรอบคอบ ในการผลิตผลงานทางวิชาการ การแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการทำผลงานทางวิชาการ จึงต้อง เป็นไปอย่างเข้มข้น ทันสมัย และจากลักษณะเฉพาะทำให้พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของคณาจารย์ มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยผลงานทางวิชาการเป็นข้อมูลที่สำคัญในการแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำ ได้สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานที่มีคุณค่า สมควร ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการ และการแข่งขัน ของประเทศ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557: ออนไลน์) กระบวนการ จัดทำผลงานทางวิชาการก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศ คณาจารย์จำเป็นต้องแสวงหาสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำผลงานทางวิชาการในขั้นตอนต่างๆ ภายใต้ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และ วิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2560 ในขณะที่เดียวกับการแสวงหาสารสนเทศของคณาจารย์มักประสบปัญหาในการใช้บริการ จากห้องสมุดที่มหาวิทยาลัยจัดให้ เนื่องจากคณาจารย์มีความคาดหวังในห้องสมุดตนเองต่ำ ขาดทักษะ ในการค้นคืนสารสนเทศจากห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ ห้องสมุดที่มหาวิทยาลัยจัดให้ไม่มีสารสนเทศ ที่คณาจารย์ต้องการ และไม่มีความสะดวกในการเข้าใช้บริการของห้องสมุด

การศึกษาพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้ หรือผู้แสวงหาสารสนเทศ เป็นประเด็นปัญหา วิจัยอย่างต่อเนื่อง การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาสารสนเทศตลอดช่วงระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก แต่มีจำนวนน้อยชิ้นที่เสนอทฤษฎีซึ่งสามารถขยายผล การศึกษาต่อไปยังกลุ่ม หรือสถานการณ์อื่นได้ (อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2545: 112) อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัย ที่นำตัวแบบที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วมาใช้และปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาได้ในหลากหลาย อาชีพ โดยการศึกษาวิจัยที่นำตัวแบบที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วมาใช้และปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ศึกษาได้ในหลากหลายอาชีพ จากบทบาทที่สำคัญของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพ

หรือตัวชี้วัดของมหาวิทยาลัยในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้กลุ่มบุคคลกลุ่มนี้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญควรค่าแก่การศึกษาพฤติกรรมที่มีผลต่อการทำผลงานทางวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของอาจารย์โดยทำการศึกษากับคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิส (Ellis's behavioral models of information seeking) (Ellis. 1993: 469-486) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ตัวแบบดังกล่าวประกอบด้วยพฤติกรรม 8 ประการ ได้แก่ การเริ่มต้น (Starting) การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining) การสำรวจเลือกดู (Browsing) การแยกแยะ (Differentiating) การตรวจตรา (Monitoring) การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) การตรวจสอบ (Verifying) และการจบ (Ending)

ตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ

ตัวแบบกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิส (Ellis's behavioral models of information seeking) เอลลิสได้พัฒนาตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศขึ้นโดยเป็นผลงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักวิชาการ และนักวิจัยด้านสังคมศาสตร์ 3 กลุ่ม ที่มหาวิทยาลัยเซฟฟิลด์ คือ 1) นักวิจัยในหน่วยวิจัยต่างๆ และนักวิชาการในสาขาจิตวิทยา 2) นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์สาขาอื่นๆ และ 3) นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ที่ได้ค้นหาสารสนเทศออนไลน์ คำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับความสนใจในการสอน และการวิจัยลักษณะการใช้สารสนเทศ และคำถามเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการให้บริการดรชนี้สาระสังเขปและระบบออนไลน์ (อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2545: 117) ตัวแบบกระบวนการแสวงหาสารสนเทศที่เอลลิสพัฒนาขึ้นจากผลการวิจัยพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ในปีค.ศ. 1987 และค.ศ. 1989 ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ประการ (Ellis. 1989: 171-212; สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. 2545: 59-60) ได้แก่

1. **การเริ่มต้น (Starting)** เป็นการเริ่มต้นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ โดยอาจเป็นการทำงานขึ้นใหม่หรือสนใจศึกษาหาความรู้ในเรื่องใหม่ ซึ่งผู้แสวงหาสารสนเทศอาจเริ่มต้นจากการสอบถามเพื่อนร่วมงานหรือผู้รู้ การอ่านตำราพื้นฐานเรื่องนั้นๆ เป็นต้น

2. การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining) เป็นการเชื่อมโยงสารสนเทศจากการอ้างอิงหรือบรรณานุกรม โดยอาจเป็นการเชื่อมโยงย้อนหลัง (Backward chaining) คือเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิงหรือบรรณานุกรมในเอกสารที่มีอยู่ หรือการเชื่อมโยงข้างหน้า (Forward chaining) คือเชื่อมโยงว่ามีเอกสารใดอ้างอิงถึงเอกสารที่มีอยู่บ้าง

3. การสำรวจเลือกดู (Browsing) เป็นการค้นหาโดยมีเรื่องที่ต้องการหรือสนใจอยู่อย่างกว้างๆ จึงต้องสำรวจบริการเวียนสารบรรณวารสารในสาขาวิชาที่สนใจ เพื่อเลือกดูบทความที่อาจตรงกับความสนใจเฉพาะได้ เป็นการเลือกดูอย่างผ่านๆ ซึ่งต่างจากการค้นแบบเฉพาะเจาะจง (Specific searching) ที่ค้นจากหัวข้อหรือชื่อเรื่องโดยตรง

4. การแยกแยะ (Differentiating) เป็นการแยกแยะสารสนเทศที่แสวงหาได้ โดยใช้ความแตกต่างเป็นเกณฑ์ในการกรอง (Filtering) เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อวารสาร เป็นต้น คุณลักษณะ และคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ค้นคืนแต่ละบุคคล

5. การตรวจตรา (Monitoring) เป็นการตรวจตราวรรณกรรมหรือสารสนเทศใหม่ในสาขาวิชาหรือแวดวงวิชาการที่ตนสนใจและคุ้นเคย เช่น การติดตามจากรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ในสาขาวิชานั้นๆ การติดตามอ่านวารสารบางรายชื่อทุกฉบับที่ตีพิมพ์ การติดต่อสื่อสารกับนักวิจัยหรือนักวิชาการที่ตนรู้จัก เป็นต้น

6. การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) เป็นการดึงสารสนเทศที่ต้องการจากรายงานการวิจัยบทความวารสาร หนังสือ ฐานข้อมูลบรรณานุกรม หรือ เอกสารประกอบการประชุม ซึ่งเป็นสารสนเทศเพียงบางส่วนเอกสารที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที เช่น สถิติ คำกล่าวหรือคำพูดที่สำคัญ ผลการศึกษาผลการวิจัย เป็นต้น ผู้แสวงหาสารสนเทศจำเป็นต้องระบุเอกสารที่มีสารสนเทศที่ต้องการเสียก่อน จึงจะสามารถดึงสารสนเทศออกมาได้

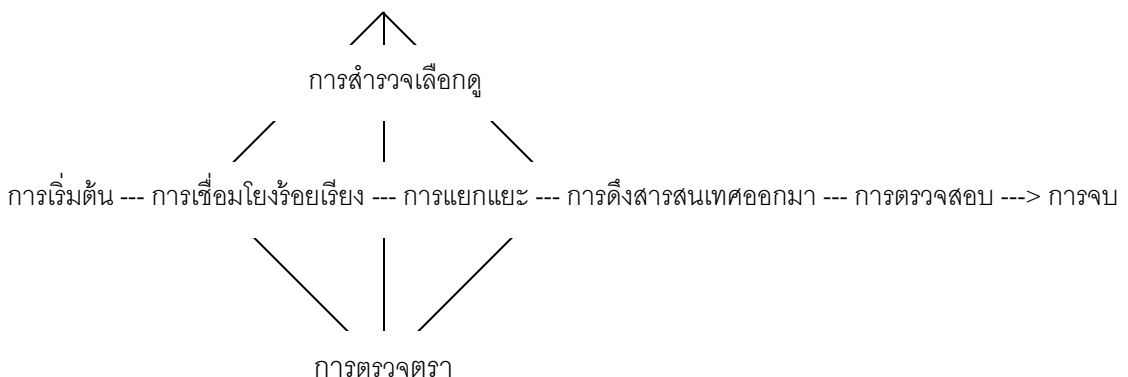
ในปีค.ศ. 1993 เอลลิสและคณะ ศึกษาการวิจัยกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพิ่มเติมกับนักวิจัยทางฟิสิกส์ เคมี และวรรณคดีอังกฤษตามลำดับ (Ellis. 1993: 469-486) ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี และระเบียบวิธีวิจัยเกี่ยวกับงานวิจัยของเอลลิสที่ศึกษาครั้งแรกกับนักสังคมศาสตร์ โดยมีการปรับปรุงเล็กน้อยให้เหมาะสมกับงานวิจัยแต่ละชั้น เอลลิสได้ผลการวิจัยทั้ง 3 ชั้นมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของเขา และพบว่าแม้ว่างานวิจัยเหล่านี้จะแตกต่างในเรื่องราวของการใช้คำ และรายละเอียดต่างๆ แต่ก็สะท้อนให้เห็น

กิจกรรมหลักๆ ในการแสวงหาสารสนเทศที่เหมือนกันของนักวิชาการและนักวิจัยในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เอลลิสได้ขยายตัวแบบของเขาให้สมบูรณ์ คือ โดยเพิ่มพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศอีก 2 ประการ ได้แก่ (อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2545: 117; สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. 2545: 60)

1. การตรวจสอบ (Verifying) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของสารสนเทศที่ได้รับ เช่น อาจตรวจสอบซ้ำจากเอกสารหรือฐานข้อมูลอื่นว่าสารสนเทศตรงกันหรือไม่

2. การจบ (Ending) เป็นการแสวงหาสารสนเทศขั้นสุดท้ายเพื่อเก็บรวบรวมสารสนเทศที่แสวงหาได้ทั้งหมดเข้าด้วยกัน และทำให้เกิดความแน่ใจว่าได้สารสนเทศในระดับที่ต้องการแล้ว ผู้แสวงหาสารสนเทศจะอยู่ในช่วงของกิจกรรมการเตรียมจัดทำ ต้นฉบับที่จะนำไปเผยแพร่กิจกรรมในช่วงการจบ ได้แก่ การทำสรุป (Final summary) และการทำบันทึก (Organizing note)

ทั้งนี้ เอลลิสอธิบายว่ารายละเอียดความสัมพันธ์ภายใน หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่างๆ ในตัวแบบ จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมต่างๆ ในตัวแบบจึงไม่ได้เกิดขึ้นในลักษณะเป็นขั้นตอนที่ต้องเรียงลำดับเสมอไป (Ellis. 1989: 178-179)

ภาพประกอบ 1 ตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิส

ที่มา : Wilson, T. D. (1999, June). Model in Information Behavior Research. The Journal of Document. 55(3): 255.

จากภาพประกอบ 1 อธิบายความหมายของแต่ละกิจกรรม ได้ดังนี้

1) **การเริ่มต้น** หมายถึง การเริ่มต้นของอาจารย์ที่จะทำผลงานทางวิชาการชิ้นใหม่ โดยอาจารย์อาจจะมีหรือไม่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำผลงานทางวิชาการนั้นมาก่อนหรือไม่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำการวิจัยนั้นก่อนหรือไม่ก็ตาม กิจกรรมการเริ่มต้น ได้แก่ การระบุถึงแหล่งสารสนเทศที่คุ้นเคยหรือเคยใช้มาก่อนหรืออาจเป็นแหล่งที่ไม่คุ้นเคย แต่คิดว่าน่าจะมีสารสนเทศที่ต้องการได้

2) **การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining)** หมายถึง การติดตามค้นหาสารสนเทศจากการอ้างอิงระหว่างเอกสารไปสู่สารเทศรายการอื่นๆ แบ่งออกเป็น การเชื่อมโยงข้างหน้า (Forward chaining) คือ การเชื่อมโยงว่ามีเอกสารใดบ้างที่อ้างถึงบรรณานุกรมรายการนี้ และรายการเชื่อมโยงย้อนหลัง (Backward chaining) คือการเชื่อมโยงเพื่อกลับไปหาเอกสารที่เป็นต้นฉบับ

3) **การสำรวจเลือกดู (Browsing)** หมายถึง การค้นหาสารสนเทศในกรอบที่สนใจแบบกึ่งเจาะจง (Semi-directed search) โดยมีเรื่องที่ต้องการหรือสนใจอยู่กว้างๆ ผู้แสวงหาสารสนเทศแต่ละคนอาจมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป เช่น อาจสำรวจเลือกดูรายการสารสนเทศที่ต้องการจากสารบัญ รายการหัวเรื่อง บัญชีรายชื่อเรื่อง ชื่อขององค์กรหรือบุคคล บทคัดย่อหรือบทสรุป เป็นต้น

4) **การแยกแยะ (Differentiating)** หมายถึง การจำแนกสารสนเทศโดยใช้ความแตกต่างเป็นเกณฑ์ในการกรองคุณลักษณะและคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ค้นคืนแต่ละบุคคล

5) **การตรวจตรา (Monitoring)** หมายถึง การติดตามการพัฒนาการในสาขาใดสาขาหนึ่งจากแหล่งสารสนเทศใด ๆ เป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการติดต่อกับบุคคล (Personal contact) หรือติดตามจากสิ่งพิมพ์ หรือการเผยแพร่ผลงานในสาขาวิชาที่สนใจก็ได้

6) **การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting)** หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อดึงสารสนเทศที่สนใจออกมาจากแหล่งสารสนเทศเฉพาะ (Particular source) เป็นการคัดลอกเอาแต่เฉพาะสารสนเทศในส่วนที่ต้องการจากเอกสารฉบับเต็มหรือฉบับย่อ รายการบรรณานุกรม ดัชนี หรือฐานข้อมูล เป็นต้น

7) **การตรวจสอบ (Verifying)** หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องของสารสนเทศซึ่งอาจเกิดขึ้นได้หลายสาเหตุ เช่น ข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ (Typographical error) เป็นต้น

8) **การจบ (Ending)** หมายถึง จุดสิ้นสุดกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ กิจกรรมในช่วงจบ ได้แก่ การทำสรุปสุดท้าย (Final summary) และการทำบันทึก (Organization note)

กล่าวโดยสรุป ตัวแบบกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิส ได้พัฒนาตัวแบบพฤติกรรม การแสวงหาสารสนเทศขึ้นโดยเป็นผลงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษากิจกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักวิชาการ 8 ขั้นตอน

อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ

ในปีค.ศ. 1996 วิลสันและวอลซ์ นำเสนอรายงานการทบทวนวรรณกรรมนอกสาขาสารสนเทศศาสตร์ที่เกี่ยวกับการแสวงหาสารสนเทศซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยของนักวิชาการในสาขาอื่นๆ (รวมถึงการศึกษานักศึกษาทางจิตวิทยาการวิจัยผู้บริโภค การศึกษาความต้องการระบบคอมพิวเตอร์ การสื่อสารสุขภาพ และนวัตกรรม) ในด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศด้านสุขภาพ ตัวแปรแทรกที่เป็นอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ การประมวลผลสารสนเทศและการใช้สารสนเทศ

ในด้านอุปสรรคที่ขัดขวางการแสวงหาสารสนเทศนั้น วิลสันและวอลซ์ทำการวิเคราะห์รายงานวิจัยกว่า 30 เรื่อง (ระหว่างปีค.ศ. 1961 ถึง 1994) และจำแนกอุปสรรคที่ขัดขวางการแสวงหาสารสนเทศซึ่งพบในรายงานวิจัยทั้งหมดออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. **ลักษณะเฉพาะของบุคคล (Personal characteristic)** ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ เช่น ความพิการด้านร่างกาย ความบกพร่องทางการพูด หรือการได้ยิน เป็นต้น ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความสามารถทางภาษาต่างประเทศ ประสบการณ์ทำงาน และอารมณ์ของคณาจารย์

2. **อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ (Economic barrier)** แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ ค่าใช้จ่ายโดยตรงจากการแสวงหาสารสนเทศ และเวลาที่สูญเสียไปกับการแสวงหาสารสนเทศ

3. **อุปสรรคทางสังคม หรืออุปสรรคระหว่างบุคคล (Social/Interpersonal barrier)** ได้แก่ อุปสรรคที่เกิดจากการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคล เช่น การสื่อสารระหว่างนักวิจัย

กับผู้ให้สารสนเทศ ความร่วมมือของผู้ให้บริการสารสนเทศ โดยสามารถกล่าวได้ว่าอุปสรรคด้านนี้เกิดจากผู้แสวงหาสารสนเทศมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการให้สารสนเทศ

4. อุปสรรคจากสภาพแวดล้อม หรือจากสถานการณ์ (Environment/Situation barrier) ได้แก่ ข้อจำกัดด้านเวลา สภาพทางภูมิศาสตร์ นโยบายของมหาวิทยาลัย ประกาศ ก.พ.อ. และวัฒนธรรมองค์กร

5. ลักษณะเฉพาะของแหล่งสารสนเทศ (Information source characteristic) ได้แก่ ความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศ ความน่าเชื่อถือของแหล่งสารสนเทศ และช่องทางการสื่อสารในการรับสารสนเทศเพื่อให้ทราบอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ ผู้วิจัยจึงใช้กรอบแนวคิดเรื่องอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศของวิลสันและวอลซ์ (Wilson; & Walsh. 1996: Online) โดยจำแนกปัจจัยต่างๆ ได้เป็น 5 กลุ่ม คือ 1) ลักษณะเฉพาะบุคคล 2) อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ 3) อุปสรรคทางสังคม 4) อุปสรรคจากสภาพแวดล้อม และ 5) ลักษณะเฉพาะของแหล่งสารสนเทศ ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของคณาจารย์ได้เพิ่มขึ้น หรือเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้วางแผน และพัฒนาบุคลากรได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research design) ซึ่งเน้นความสำคัญของการได้ข้อมูลหลายด้านและครอบคลุม ผู้วิจัยใช้การผสานในระดับของการเก็บข้อมูลซึ่งเป็นเทคนิคที่เรียกว่าต่างวิธี (Method triangulation) เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธีเพื่อตรวจสอบยืนยันซึ่งกันและกันเสริมความเชื่อถือได้ และเพื่อให้สามารถได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องเที่ยงตรง ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิจัย 2 ประเภท

1. ศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อให้มองเห็นปรากฏการณ์ในภาพรวมจากหลายแง่มุม และให้ความสำคัญของการได้ข้อมูลเชิงลึก รวมถึงได้รับข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม และอุดมการณ์ของผู้ให้ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครในประเด็นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์จะนำไปอภิปรายเสริมผล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ ช่วยให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

2. ศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่มีจำนวนมากในประเด็นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร รวมถึงอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบปลายปิดมีหลายคำตอบให้เลือก และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายปิด มีหลายคำตอบให้เลือก และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว โดยข้อคำถามเป็นข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรม/กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมกระบวนการแสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบพฤติกรรมกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิส (Ellis, 1993: 469-486) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 8 ประการ ได้แก่ การเริ่มต้น (Starting) การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining) การสำรวจเลือกดู (Browsing) การแยกแยะ (Differentiation) การตรวจตรา (Monitoring) การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) การสำรวจ (Verifying) และ การจบ (Ending)

ตอนที่ 3 อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายปิด มีหลายคำตอบให้เลือก และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว โดยข้อคำถามเป็นข้อความเกี่ยวกับอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศของวิลสัน และวอลซ์ (Wilson; Walsh, 1996: Online) ซึ่งได้จำแนกปัจจัยต่างๆ ออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal characteristic) อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ (Economic barrier) อุปสรรคทางสังคม หรืออุปสรรคระหว่างบุคคล (Social/Interpersonal barrier) อุปสรรคจากสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ (Environmental/Situational Barrier) และลักษณะเฉพาะของแหล่งสารสนเทศ (Information Source Characteristic) แบบสอบถามดังกล่าวผ่านการตรวจคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content validity) และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน ได้แก่ คณาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน คณาจารย์จากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 5 คน คณาจารย์จากวิทยาลัยการฝึกหัดครู จำนวน 5 คน คณาจารย์จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 5 คน คณาจารย์จากวิทยาลัยนานาชาติพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน และคณาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 5 คน เพื่อนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามพบว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 มีค่าระดับความเชื่อมั่น 0.82 และแบบสอบถามตอนที่ 3 มีค่าระดับความเชื่อมั่น 0.76 ซึ่งนับว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้จริง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแสวงหาสารสนเทศเป็นข้อคำถามปลายเปิด แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับกระบวนการ/พฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศ และอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครมีวิธีการสร้างและพัฒนาโดยให้ครอบคลุมกระบวนการ/พฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิส (Ellis. 1993: 469-486) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 8 ประการ ได้แก่ การเริ่มต้น (Starting) การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining) การสำรวจเลือกดู (Browsing) การแยกแยะ (Differentiation) การตรวจตรา (Monitoring) การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) การสำรวจ (Verifying) และการจบ (Ending) รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศของวิลสัน และวอลซ์ (Wilson; Walsh. 1996: Online) ซึ่งได้จำแนกปัจจัยต่างๆ ออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal characteristic) อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ (Economic barrier) อุปสรรคทางสังคม หรืออุปสรรคระหว่างบุคคล (Social/Interpersonal barrier) อุปสรรคจากสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ (Environmental/Situational barrier) และลักษณะเฉพาะของแหล่งสารสนเทศ (Information source characteristic) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย และส่วนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการ/พฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศและอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (ต้นสังกัดของผู้วิจัย) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจก และเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 31 สิงหาคม 2561 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 236 ฉบับ นำมาตรวจสอบ และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ได้จำนวนทั้งสิ้น 202 ฉบับ

3. ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน ถึง 30 กรกฎาคม 2561 เป็นเวลา 3 เดือน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า ในกรณีมีข้อคำถามเพิ่มเติมหลังการสัมภาษณ์ครั้งแรก ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ หรือ ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หากผู้ให้ข้อมูลแจ้งความประสงค์ การบันทึกข้อมูลใช้วิธีการจดบันทึก และบันทึก คำสัมภาษณ์โดยเครื่องบันทึกเสียง โดยต้องประเมินข้อคำถามให้ครบ หรือครอบคลุม และไม่ชี้นำคำตอบ ระยะเวลาการสัมภาษณ์ของคณาจารย์แต่ละท่าน ในการสัมภาษณ์ครั้งแรกใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 55 นาที กรณีสัมภาษณ์เพิ่มเติม ครั้งที่ 2 สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ใช้เวลาประมาณ 15 นาที แต่หากสัมภาษณ์ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยทำการส่งข้อคำถามในตอนเช้าของวันเพื่อให้เวลากับผู้ให้ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. **ข้อมูลเชิงปริมาณ** เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อจัดทำข้อมูล ดังนี้

1.1 ใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการแสวงหา สารสนเทศและอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร

2. **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** ผู้วิจัยกำหนดรหัสข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดรหัสข้อมูลให้กับกระบวนการ แสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบของเฮลลิสซึ่งประกอบด้วยกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ 8 ประการ และ แนวคิดเกี่ยวกับอุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศของวิลสัน และวอลซ์ ซึ่งได้จำแนกปัจจัยต่างๆ ออกเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ หรือใช้ตัวอักษรตัวแรกตามด้วยตัวที่สองในกรณีที่อักษรตัวแรกซ้ำกัน ซึ่ง ตัวอักษรดังกล่าวมาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษของแต่ละพฤติกรรมตามด้วยตัวเลขอารบิกเพื่อกำหนด ลักษณะการกระทำที่เกิดขึ้นของแต่ละพฤติกรรม ทั้งนี้เพื่อแยกย่อยข้อมูลให้อยู่ในรูปแนวคิดซึ่งทำให้เกิด ความสะดวกในการจำแนกและจัดกลุ่มข้อมูล ตัวอย่าง เช่น S1 หมายถึง การเริ่มต้น (Starting) โดยกำหนด หัวข้อผลงานทางวิชาการ Ex1 หมายถึง การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) โดยการดาวน์โหลด

ข้อมูล และ En1 หมายถึง การจบ (Ending) เนื่องจากการได้รับสารสนเทศครบถ้วนตามโครงเรื่องที่ได้อำหนด เป็นต้น ซึ่งในแต่ละพฤติกรรมจะมีจำนวนรหัสข้อมูลไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับผลการสรุปประเด็นที่ค้นพบจากข้อมูลคำสัมภาษณ์ จากนั้นถอดเทปการสัมภาษณ์ เมื่อเสร็จการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่าน ผู้วิจัยดำเนินการถอดคำสัมภาษณ์จากที่บันทึก และพิมพ์คำให้สัมภาษณ์แยกตามข้อคำถามหลัก โดยต้องแบ่งประโยคให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการจัดกลุ่มข้อมูลคำสัมภาษณ์ให้เชื่อมโยงกับรหัสข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปคำสัมภาษณ์ โดยแยกแยะข้อมูล กำหนดรหัสข้อมูล กำหนดรหัสผู้ให้สัมภาษณ์ และจัดแยกเข้ากลุ่มตามพฤติกรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีการตรวจสอบเนื้อหาไปพร้อมกัน เพื่อหาประเด็นที่ไม่ชัดเจน ต้องดำเนินการสัมภาษณ์เพิ่ม และนำไปปรับปรุงการสัมภาษณ์ในครั้งถัดไป แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ ตีความ และเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ และแปลความหมายข้อมูล

สรุปผลการวิจัย และการวิเคราะห์ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์เพศหญิง จำนวน 104 คน (ร้อยละ 51.48) อายุระหว่าง 33-42 ปี (ร้อยละ 38.61) คณะที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 51.48) อายุงานและประสบการณ์สอน 10-12 ปี (ร้อยละ 22.77) มีตำแหน่งทางวิชาการคืออาจารย์ (ร้อยละ 42.58)
2. มีการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการรูปแบบหนังสือ บทความวิชาการ ตำรา และ งานวิจัย (ร้อยละ 18.38)
3. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการเริ่มต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.80)
4. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการสำรวจเลือกดูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.80)

5. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการเชื่อมโยงร้อยเรียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.84)
6. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการแยกแยะสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.84)
7. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการตรวจตราโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.81)
8. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการรวบรวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.75)
9. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการดึงสารสนเทศออกมาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.87)
10. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการตรวจสอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.81)
11. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศในขั้นตอนการจบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.82)
12. มีอุปสรรคทางสังคมหรืออุปสรรคระหว่างบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.81)
13. มีอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.75)
14. มีลักษณะเฉพาะของแหล่งสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.78)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 12 คน เพื่อนำคำสัมภาษณ์มาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของคณาจารย์ในการทำผลงาน

ทางวิชาการผู้วิจัยได้นำตัวแบบของเอลลิส และกุลวรางค์ ฤทธิเดช โดยมีทั้งหมด 9 ขั้นตอน ได้แก่ การเริ่มต้น การสำรวจเลือกดู การเชื่อมโยงร้อยเรียง การเยะเยะสารสนเทศ การตรวจตรา การรวบรวม การดึงสารสนเทศออกมา การตรวจสอบ และการจบ

1.1 การเริ่มต้น (Starting) เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งการกำหนดหัวข้อผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลคำสัมภาษณ์พบว่า การกำหนดหัวข้อผลงานทางวิชาการ มี 3 ลักษณะ 1) การกำหนดหัวข้อ หรือเรื่องของผลงานทางวิชาการด้วยตนเอง คณาจารย์เป็นผู้คิดหัวข้อ หรือเรื่องของผลงานทางวิชาการด้วยตนเองภายใต้ขอบเขตภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งเรื่องที่คิดนั้นอาจมาจากแนวโน้ม หรือเทรนด์ของศาสตร์ และการเฝ้าติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวในศาสตร์สาขาของตนเอง 2) การกำหนดหัวข้อ หรือเรื่องของผลงานทางวิชาการคณาจารย์ได้รับมอบนโยบายจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการกำหนดทิศทางในการทำผลงานทางวิชาการ เช่น งานวิจัยที่ต้องทำในชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก เป็นต้น นโยบายของประเทศที่ต้องดำเนินการตามไมเช่นนั้นจะไม่ได้รับการพิจารณาทุน 3) การกำหนดหัวข้อ หรือเรื่องตามการทำการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในงานวิจัยเรื่องนั้นๆ เช่น การทำวิจัยภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงาน โดยมีคณาจารย์เข้าไปเป็นส่วนร่วม หรือเป็นประธานโครงการวิจัย

1.2 การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining) เป็นการติดตามค้นหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ โดยการค้นหาเพิ่มเติมจากรายการที่มีอยู่เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอต่อความต้องการ โดยมีการเชื่อมโยงร้อยเรียงจากรายการบรรณานุกรมท้ายเล่ม จุดเชื่อมโยงบนเว็บไซต์ คำสำคัญที่ปรากฏอยู่ในเอกสาร

1.3 การสำรวจเลือกดู (Browsing) เป็นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศที่คณาจารย์สำรวจข้อมูล ค้นหาข้อมูลที่ต้องการ เพื่อเลือกเรื่องที่มีความสนใจโดยคณาจารย์ค้นหาจากเว็บไซต์ต่างๆ สำรวจเลือกดูจากแหล่งสารสนเทศภายใน ได้แก่ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดเฉพาะ และหากแบ่งตามทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าคณาจารย์นิยมสำรวจเลือกดูทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบออนไลน์ สารสนเทศจากระบบฐานข้อมูลออนไลน์ นอกจากนี้ยังสำรวจเลือกดูจากทรัพยากรสารสนเทศที่

เป็นสิ่งพิมพ์เพื่อการค้นหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใหม่ๆ และยังใช้เว็บไซต์ต่างๆ เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและ เพื่อการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ

1.4 การตรวจตรา (Monitoring) คณาจารย์มีการติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าทางศาสตร์สาขาของตนเอง โดยการติดตามจากการเข้าร่วมสัมมนา การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ การติดตามจากสื่อสังคมออนไลน์

1.5 การรวบรวม (Gathering) คือ การจัดเก็บสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องผลงานทางวิชาการซึ่งเก็บได้หลายรูปแบบจากการคำสัมภาษณ์คณาจารย์เก็บรวบรวม 2 รูปแบบ การจัดเก็บในโฟลเดอร์ การใช้แฟ้มข้อมูลในการเก็บรวบรวมสารสนเทศที่ได้จากการค้น และการจัดเก็บใส่กล่องเอกสารส่วนตัวสารสนเทศบางเรื่องบางอย่างคณาจารย์ได้ดำเนินการสำเนาเรียบร้อยแล้ว หรือพิมพ์ผลออกมา ก็จะนำมาใส่กล่องเอกสารไว้ บางคนใส่เป็นซองเอกสารแยกเป็น บทๆ ไว้เพื่อสะดวกต่อการค้นคืน และเข้าถึงสารสนเทศ

1.6 การแยกแยะ (Differentiating) การกลั่นกรองสารสนเทศที่ค้นหาโดยพิจารณาถึงคุณสมบัติของสารสนเทศเหล่านั้น จากการสัมภาษณ์คณาจารย์ใช้หลักพิจารณา 3 ประเด็นเพื่อพิจารณา ได้แก่ ความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มา ความเกี่ยวข้องของสารสนเทศ และความทันสมัยของแหล่งสารสนเทศ

1.7 การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) เป็นการนำสารสนเทศที่ต้องการออกจากแหล่งที่ให้บริการสารสนเทศเหล่านั้น ซึ่งจะนำมาเฉพาะส่วนที่ต้องการโดยนักวิจัยใช้ 3 วิธีในการนำสารสนเทศที่ต้องการออกมา ได้แก่ การดาวน์โหลดข้อมูล การสำเนาเอกสารต้นฉบับ และการคัดลอกข้อมูล

1.8 การตรวจสอบ (Verifying) เนื่องจากความผิดพลาดของการทำผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่มาจากข้อมูลไม่ถูกต้อง คณาจารย์จึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้โดยตรวจสอบจากต้นแหล่ง และเปรียบเทียบกับแหล่งอื่นๆ

1.9 การจบ (Ending) เป็นการสิ้นสุดกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของการทำผลงานทางวิชาการในแต่ละเรื่อง หรือหัวข้อของคณาจารย์ พบว่ามี 2 ลักษณะ คือ การได้รับสารสนเทศครบตามเรื่อง หรือตามที่ต้องการ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลครั้งสุดท้าย

2. อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2.1 อุปสรรคด้านภาษา เนื่องจากคณาจารย์ต้องค้นหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องของผลงานทางวิชาการจากหลายๆ แหล่งทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ซึ่งส่วนของภาษาต่างประเทศนั้นมีความหลากหลายตามภาษาประจำชาติของประเทศต่างๆ

2.2 อุปสรรคด้านความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศของคณาจารย์จะสมบูรณ์เมื่อคณาจารย์ได้รับสารสนเทศสมบูรณ์ตามที่ต้องการ แต่หากไม่เป็นตามที่ต้องการแสดงว่าไม่ประสบความสำเร็จซึ่งคณาจารย์จะพบปัญหาหลัก ๆ ได้แก่ ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ การค้นหาสารสนเทศที่ต้องการไม่พบ และการจำกัดสิทธิการเข้าถึงสารสนเทศ

2.3 อุปสรรคข้อจำกัดเรื่องเวลา คณาจารย์มีปัญหาและอุปสรรคในการแสวงหาเรื่องของเวลา คือ แหล่งสารสนเทศเปิดให้บริการกับเวลาที่คณาจารย์สะดวกนั้นไม่ตรงกัน หรือมีเวลาไม่เพียงพอในการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. กระบวนการแสวงหาสารสนเทศได้ใช้ตัวแบบของเอลลิส และงานวิจัยของกุลวรางค์ ฤทธิเดช (2557) เป็นตัวแบบซึ่งมีทั้งหมด 9 กระบวนการ โดยมีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ ได้แก่ การเริ่มต้น (Starting) การสำรวจเลือกดู (Browsing) การเชื่อมโยงร้อยเรียง (Chaining) การตรวจตรา (Monitoring) การรวบรวม (Gathering) การแยกแยะ (Differentiating) การดึงสารสนเทศออกมา (Extracting) การตรวจสอบ (Verifying) การจบ (Ending)

2. มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำผลงานทางวิชาการรูปแบบหนังสือ บทความวิชาการ ตำรา และงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการสาขาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์นั้น คณาจารย์อาจใช้ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น หรือผลงานวิชาการรับใช้สังคม หรือบทความทางวิชาการซึ่งมีคุณภาพดีมาก แทนงานวิจัย (ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2560: 46) จึงทำให้คณาจารย์เลือกผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบบทความวิชาการ และงานวิจัยจำนวนมาก

และอะซาเด และกอซิมิ (Azadeh; & Ghasemi. 2016) มีผลการวิจัย พบว่า เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของคณาจารย์คือการตีพิมพ์ผลงาน และเป้าหมายที่สำคัญน้อยที่สุดคือการอัปเดตสารสนเทศทางด้านเทคโนโลยี

3. กระบวนการแสวงหาสารสนเทศส่วนใหญ่เน้นการสืบค้นออนไลน์สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี กาบมาลา สุนัสนิ บัวเลิศ และกันยารัตน์ ดัดพันธ์ (2544) สารสนเทศมีความทันสมัยกว่าที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ และสารสนเทศมีความหลากหลาย และโปรแกรม หรือเว็บไซต์ที่นิยมใช้มากที่สุดคือ กูเกิล สอดคล้องกับงานวิจัยของโรแลนด์ และคนอื่นๆ (Rowland; et al. 2007) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิยมใช้ภาษาธรรมชาติ หรือคำง่าย ๆ และนิยมค้นหาสารสนเทศจากโปรแกรมค้นหามากกว่าจะพึงพาสารสนเทศจากห้องสมุด รวมถึงงานวิจัยของโอซีแอลซี (OCLC. 2005: Online) แสดงให้เห็นว่า พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเปลี่ยนแปลงไป

4. อุปสรรคด้านภาษา เป็นปัญหาของการนำสารสนเทศภาษาอังกฤษในกระบวนการดึงสารสนเทศออกมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหานี้เป็นปัญหาของทุกประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ซึ่งหากทำผลงานทางวิชาการจำเป็นต้องใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัย และเป็นสากล นอกจากเมื่อดึงสารสนเทศออกมาต้องผ่านกระบวนการแปล ให้คำจำกัดความตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำผลงานทางวิชาการได้กำหนดระเบียบวิธี ขั้นตอนในการทำตามประกาศ ก.พ.อ. 2560

5. อุปสรรคด้านความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศของคณาจารย์จะสมบูรณ์เมื่อคณาจารย์ได้รับสารสนเทศสมบูรณ์ตามที่ต้องการ แต่หากไม่เป็นตามที่การต้องแสดงว่าไม่ประสบความสำเร็จซึ่งคณาจารย์จะพบปัญหาหลักๆ ได้แก่ ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ การค้นหาสารสนเทศที่ต้องการไม่พบ และการจำกัดสิทธิ์การเข้าถึงสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของโมฮัมเหม็ด (Mohammed. 2007: Online) นักวิชาการสาขาสังคมศาสตร์มีปัญหาด้านความต้องการสารสนเทศ คือ ข้อจำกัดของแหล่งสารสนเทศ โดยเฉพาะเอกสารฉบับเต็ม ความเร็วของอินเทอร์เน็ตต่ำมาก แหล่งสารสนเทศภาษาอารบิกไม่เพียงพอทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยสุลต่านกาบุสในรัฐสุลต่านโอมาน มีระบบการสื่อสารยังไม่เสถียรพอ และ/หรือบางฐานข้อมูลออนไลน์ยังไม่มีการรองรับเป็นสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย

1. สถาบันภาษาควรจัดอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับคณาจารย์เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวก เช่น การอบรมหลักสูตรการอ่านเชิงวิชาการเพื่อให้คณาจารย์สามารถนำสิ่งที่ได้อบรมไปใช้ได้
2. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนสำรวจความต้องการจำเป็นทักษะเสริมที่จะช่วยพัฒนาให้คณาจารย์ได้เกิดทักษะ ความรู้ ความสามารถ แนวคิด ในการทำผลงานทางวิชาการของตนเอง
3. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีจัดทำจุดเชื่อมต่อของเว็บไซต์ให้เห็นเด่นชัดตั้งแต่หน้าโฮมเพจเพื่อความสะดวก และง่ายต่อการเข้าถึงเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะต่อสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการให้บริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีเนื่องจากยังมีคณาจารย์ที่ยังไม่สามารถเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ได้ เช่น การแนะนำฐานข้อมูลออนไลน์ พัฒนาการให้บริการสารสนเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของคณาจารย์เพื่อการทำผลงานทางวิชาการ
2. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีการจัดอบรมการใช้ห้องสมุดในโปรแกรมต่างๆ ได้แก่ แนะนำสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสืบค้นเบื้องต้น การสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัย เป็นต้น
3. ส่งเสริมการเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มผ่านบริการต่างๆ หรือฐานข้อมูลออนไลน์ หรือการบริการระหว่างห้องสมุดเพื่อการขอเอกสารฉบับเต็มให้กับเอกสารที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากบางฐานข้อมูลออนไลน์ไม่ได้บอกรับเป็นสมาชิก
4. พัฒนาคัลลิสสถาบันซึ่งประกอบด้วยเอกสารทางวิชาการทุก ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็น เอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือ งานวิจัย บทความ เป็นต้นในรูปแบบดิจิทัลไฟล์เพื่อเป็นให้เข้าได้อย่างเสรีทั้งนี้เพื่อการเข้าถึงของคณาจารย์ได้อย่างสะดวก

เอกสารอ้างอิง

- กุลวรางค์ ฤทธิเดช. (2557). พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของนักวิจัยในบริษัท ศูนย์วิจัยกลีกรไทย จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทรงสิริ วิชิรานนท์. (2552, กันยายน). การทำผลงานทางวิชาการเพื่อดำรงตำแหน่งวิชาการของอาจารย์คณะศิลปศาสตร์. *RMUTP Research Journal*. 3(2): 167-179.
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2560. (2560, 31 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 265 ง.
- มาลี กาบมาลา; สุนทริน บัวเลิศ; และกันยรัตน์ ดัดพันธ์. (2544, กรกฎาคม-ธันวาคม). การใช้ สารสนเทศ อินเทอร์เน็ตของนักวิจัย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. *วารสาร วิจัย มข*. 6(2): 75-86.
- สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. (2545). ตัวแบบพฤติกรรมสารสนเทศ ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดเก็บและ คำนวณสารสนเทศ หน่วยที่ 1 – 4. หน้า 48-60. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษากายใน พ.ศ. 2557. สืบค้น 9 ตุลาคม 2560, จาก http://www.mua.go.th/users/bhes/QAMUA58/qa%20manual58/iqa_2558.pdf
- อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2545). พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดเก็บและ คำนวณสารสนเทศ หน่วยที่ 11-15*. หน้า 107-150. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Al-Suqri, Mohammed Nasser. (2007). *Information needs and seeking behavior of social science scholars at sultan Qaboos University in Oman: a mixed- method approach*. Retrieved May 22, 2017, from <http://search.proquest.com/docview/304720781>
- Azadeh, Fereydoon; & Ghasemi, Shahrzad. (2015, December). Investigating information-seeking behavior of faculty members based on Wilson's Model: case study of PNU University, Mazandaram, Iran. *Global Journal of Health Science*. 8(9): 26-36.

- _____ . _____ . _____ . _____ . _____ . _____ . _____ . _____ .